

Varsågod, ett ramverk och metodstöd för det hållbara föräldraskapet.

Men har jag inte blandat ihop begreppen nu? Tvärtom! Det agila förhållningssättet lämpar sig ypperligt i alla relationer där man har en ambition. Ambition? Ja, där du bryr dig. Sen ska jag vara den första att erkänna att jag som agil/lean managementkonsult självklart är starkt färgad av mitt arbete. Men framför alla utvecklingsuppdrag är jag fembarns-förälder och farfar, och det är ur det sista jag vill tro att jag har något värdefullt att dela med mig av.

Agilt?

För dig som inte känner till begreppet agilt och dess innebörd, kan man enkelt förklara det med; ett smidigt arbetssätt med fokus på att leverera värde, där man flexibelt möter utmaningar med minsta möjliga overhead. Motsatsen är; ett plandrivet arbetssätt med fokus på ett förutbestämt resultat, där man motar utmaningar med intrikata processer.

Det råder en del myter kring "agilt", till exempel att det skulle vara en projektmetod a la Scrum. Agilt har ett ursprung, och det är det agila manifestet som publicerades strax efter millenniumskiftet. Det kan du läsa på: www.agilemanifesto.org Inom ramen för det agila manifestet finns det sedan ett antal underordnade projektmodeller – men det är inte det viktiga här. Det viktiga är vad det agila manifestet i sig påbjuder. Nedan finner du en lätt omskrivning av de fyra principerna utifrån föräldraskap.

1. Individer och interaktion framför regelverk
2. Fungerande beteende framför troféer
3. Familjesamarbete framför direktiv
4. Anpassning till förändring framför att följa en plan

Agilt föräldraskap

Så hur ska jag nu få till det här utifrån ett föräldraperspektiv? Jag kommer i tur och ordning gå igenom de fyra principerna från manifestet, och ge exempel på hur de kan manifesteras i min familj, och i min roll som förälder.

1. Individer och interaktion framför regelverk

Alla med fler än ett barn vet att dom är individer – dom är olika. Sedan utvecklas dom.. tack och lov. Problemet med klassiska regelverk är att dom gradvis måste justeras utifrån barnets mognad, vilket inte sällan leder till kompromisser/avsteg när föräldern inte mäktar med, vilket i sin tur underminerar hela idén med reglerna.

Så, mycket enklare är att istället ha ett ramverk, en spelplan som barnet skall hålla sig inom – oavsett ålder. Lite som värdeord i en organisation, som man som förälder blåser liv i med jämna mellanrum, framför allt genom att leva som man lär.

Att man som föräldrar kommer överens om vad som är viktigast. T.ex.: *i vår familj ser vi alltid till att vara; ärliga, hjälpsamma och trevliga med varandra.*

Ett mellan föräldrar överenskommet ramverk kan med fördel användas om man har vuxna barn hemma, eller om man blir en skilsmässofamilj. Ja, fördelarna är många.

2. Fungerande beteende framför troféer

Vad vill vi med våra barn.. i det långa loppet alltså? Jag tror det som förenar alla föräldrar, är en önskan om att bidra till en socialt fungerande människa, med allt vad det innebär. Hur en människa "fungerar" materialiseras i dess beteende, som sedan i förlängning ger ett resultat. Och här har vi ett vanligt och stort misstag, att "jobba" med resultaten. Det kan handla om uppenbara saker som betyg, diplom och pokaler. Men framför allt vardagliga tecken som huruvida barnet har gjort som man sagt eller inte. Tipset här är att INTE uppfostra barnet baserat på uppnått resultat, inte i första hand i alla fall, t.ex. genom belöningar eller repressalier. Utan att utifrån den första principen "Individer och interaktion framför regelverk" uppmärksamma barnet på dess beteende, varje dag, och benchmark:a det mot överenskommet ramverk.

3. Familjesamarbete framför direktiv

Inom ramverket från den första principen, som handlar om förhållningssätt, kommer även ett antal spelregler behövas. Spelregler handlar om vem som gör vad, och när. Misstaget är att vänta med dessa tills barnet kommit upp en bit i skolåldern. Det är aldrig försent att börja med familjesamarbete, men helt klart; ju förr desto bättre. Det kan gå till så här: Man samlar familjen och brainstormar fram de sysslor i hushållet som alla är kapabla att göra. Ta ett A4 och rita upp en matris med identifierade sysslor längs övre raden, och familjemedlemmarna i första kolumnen. Sätt upp i början på veckan, och sedan sätter familjemedlemmarna ett kryss för varje gång en syssla genomförs. I slutet av veckan samlas familjen och ser vem som gör vad, och så tar man en diskussion utifrån fakta och vad en rimlig fördelning anses vara.

Har man äldre barn kan man med fördel ersätta den enkla matrisen med en kanban-tavla, där varje familjemedlem har sig tilldelade sysslor i form av post-it-lappar som förflyttas över tavlan. Då kommer det med all önskvärd tydlighet framgå, inte bara vem som gör vad, utan när också.

För er som inte känner till verktyget kanban-tavla.. Googla. :-)

4. Anpassning till förändring framför att följa en plan

Som det förhoppningsvis framgått, är de tre första principerna mer eller mindre beroende av varandra. Den fjärde och sista är mer än så – den är fundamental. Den fjärde principen är den som gör agilt föräldraskap hållbart. Den handlar om att vara vig i tanke, och smidig i handling.

Misstaget är att ha en "master plan" som vi, medvetet eller semimedvetet, följer. Att ha en sådan allomfattande plan för ögonen, är som att stirra sig blind på GPS:en när man kör bil – man kör i diket.

Nej, vi ska inte leva planlöst – som ett löv för vinden. Vi ska ha fokus genom vindrutan, med GPS:en som ett stöd. Med andra ord; leva livet genom verkligheten, med en plan som ett stöd.

Jag brukar reta föräldrar som beklagar sig över sin situation med; det är som det är – perfekt! Släpp nu kartan och börja jobba med territoriet istället. Som enskild förälder, eller ännu hellre tillsammans; rannsaka ert föräldraskap en gång i månaden med "stop-fortsätt-start", t.ex. så här:

- Vad ska vi sluta med som onekligen inte fungerar?
- Vad ska vi fortsätta med (förstärka) som fungerar?
- Vad ska vi börja med (testa) som kan fungera?

Agilt föräldraskap för alla

Har det inte slagit dig än, kan jag upplysa dig om att det här är vad alla frustrerade bonusföräldrar eftersöker.. ett tips i all välmening bara. ;-)

Eftersom jag inledde med att hänvisa till min profession, ska jag avsluta med det samma också. Givetvis är det här förhållningssätt som får grupper och ledare att växa och bli högrepresterande. Är du intresserad av det också kan jag jävigt rekommendera www.prestationsorienterat.se